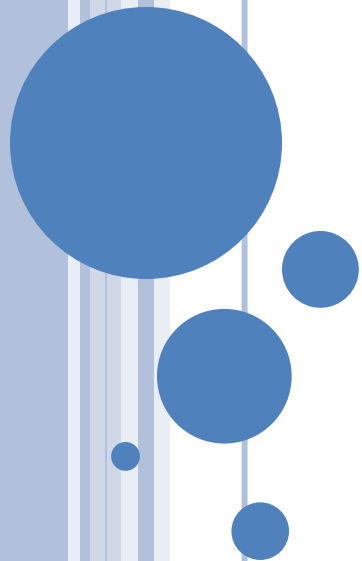

FISKÁLNÍ POLITIKA

DEFINICE A CÍLE FISKÁLNÍ POLITIKY

○ Definice

- Vědomé využívání veřejných rozpočtů (především státního rozpočtu) za účelem dosažení stanovených cílů
- Nositelem fiskální politiky je vláda, ministerstva, státní správa a samospráva

○ Cíle

- Vyvážený ekonomický růst
- Zaměstnanost (nízká nezaměstnanost)

FUNKCE A NÁSTROJE FISKÁLNÍ POLITIKY

○ Funkce

- **Redistribuční** (přerozdělení důchodu, např. od ekonomicky aktivních k ekonomicky neaktivním nebo od bohatých k chudým, v rámci generací - důchody)
- **Alokační** (zejména skrze státní rozpočet stát alokuje fin. prostředky do potřebných oblastí)
- **Stabilizační** (vládní sektor se snaží stabilizovat důsledky výkyvů ekonomické výkonosti v rámci hospodářského cyklu)

○ Nástroje

- Veřejné rozpočty
- Automatické stabilizátory
- Diskrétní opatření

ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA

○ Veřejné rozpočty

- Státní rozpočet
- Fondy (státní, národní)
- Rozpočty územně-samosprávných celků
- Další (rozpočtové organizace...)

○ Mimorozpočtové fondy

- Státní fond kultury, Státní fond životního prostředí, Fondy související s privatizací
- Fondy vládních agentur sloužící k podpoře podnikání
- Účelové fondy obcí a krajů

○ Rozpočty ostatních veřejnoprávních organizací

STÁTNÍ ROZPOČET

- centralizovaný peněžní fond, který vytvářejí, rozdělují a používají ústřední orgány státní správy
- **SR tvoří**
  - příjmová stránka (daně, cla, poplatky, příjmy z prodeje státního majetku apod.)
  - výdajová stránka (výdaje na nákup zboží a služeb a transferové platby)
- Státní rozpočet se v ČR sestavuje na 1 kalendářní rok a má podobu zákona
- SR může být vyrovnaný, přebytkový, deficitní

TYPY ROZPOČTOVÝCH DEFICITŮ A JEHO KRYTÍ

- Cyklický (pasivní, vláda ho nemůže ovlivnit)
- Strukturální (vláda ho může ovlivnit, je způsoben špatnou HP vlády, špatně nastavené příjmy a výdaje)
- Skutečný – je součtem cyklické a strukturální složky deficitu
- Způsoby krytí deficitu SR
  - Dluhové
  - Peněžní
  - Přebytkem z minulosti
  - Prodejem majetku
  - Zvyšováním daňové zátěže

STÁTNÍ VERSUS VEŘEJNÝ DLUH

○ Státní dluh

- Dluh centrální vlády
- Vnější (půjčky v zahraničí)
- Vnitřní (půjčky v tuzemsku)
- **Hrubý** (celkový objem závazků státu) x **Čistý** (snížený o objem pohledávek státu)
- Dluhový poměr (podíl státního dluhu na HDP)

○ Veřejný dluh

- Souhrn pohledávek ostatních ekonomických subjektů (územní samosprávy, mimorozpočtových finančních účelových fondů, státních veřejnoprávních institucí, státních podniků)

FISKÁLNÍ BRZDA

- Pokud je ekonomika v konjunktúře, dochází k růstu inflace
- Růst inflace způsobí růst nominálních mezd
- V případě progresivního zdanění se mzdy dostanou do vyššího daňového pásma a dochází k poklesu reálných příjmů, poklesu AD a Y
- Ekonomika zpomaluje a HP cyklus se stabilizuje

TEORETICKÉ PŘÍSTUPY K FP

○ Keynesiánství

- stabilizační přístup, přes AD k Y

○ Monetarismus

- zpochybňují účinnost FP, viz vytěsňovací efekt, nestabilita peněžní zásoby

○ Ekonomie strany nabídky

- proti stabilizačnímu pojetí FP
- dlouhodobé snížení vládních výdajů a daňového zatížení

EXPANZIVNÍ VERSUS RESTRIKTIVNÍ FP

○ Expanzivní fiskální politika

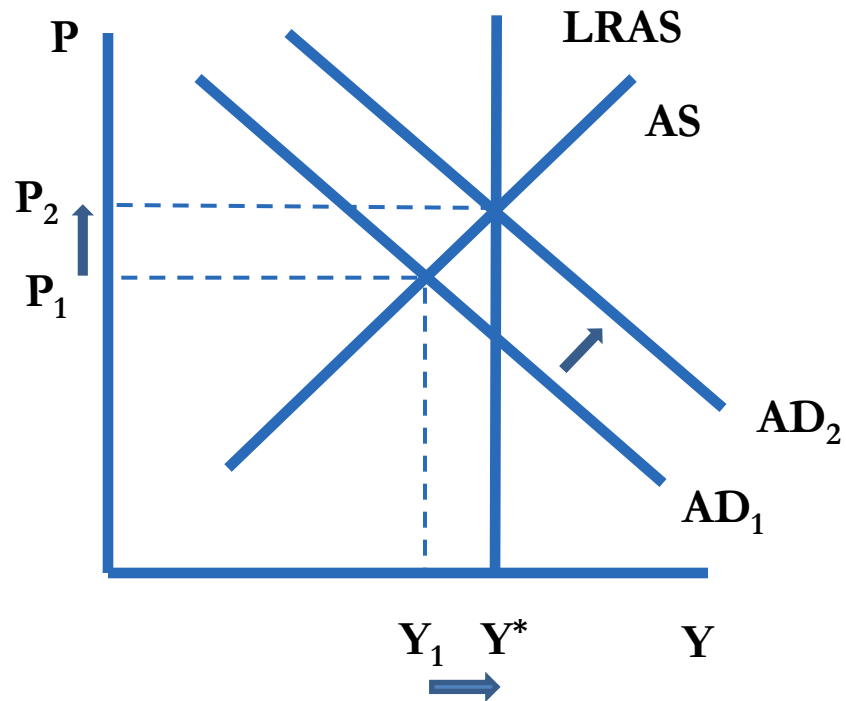
- Vychází z předpokladů keynesiánského přístupu
- Vláda využívá své nástroje k podpoře AD
- Je využívána hlavně v dobách recese, kdy se ekonomice nedaří
- Více viz opora doc. Tvrdoně str. 92-93

○ Restriktivní fiskální politika

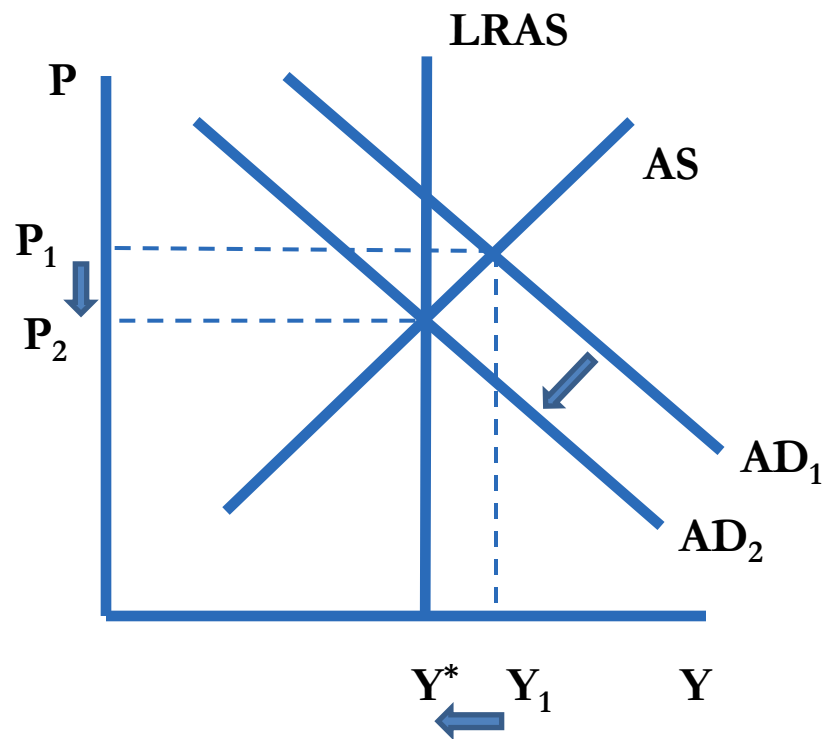
- Vláda se pomocí nástrojů zaměřuje na pokles AD
- Většinou se používá tehdy, kdy se ekonomika začíná přehřívat (inflační mezera)
- Více viz opora doc. Tvrdoně str. 94

EXPANZIVNÍ FP V MODELU AS-AD

RESTRIKTIVNÍ FP V MODELU AS-AD

Děkuji za pozornost a
přeji hezký den

